

ДО
КОМИСИЯТА ПО
ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И
ТУРИЗЪМ
към 44-то НС

ДО
КОМИСИЯТА ПО ЗЕМЕДЕЛИЕТО
И ХРАНИТЕ
към 44-то НС

14.250Б

ДО
КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРАТА И
МЕДИИТЕ
към 44-то НС

СТАНОВИЩЕ

от

адв. Анели Чобанова, л.н.1000031270,

РАК – председател на УС на СНЦ
„Конфедерация за защита от
дискриминация“ и член на УС на СНЦ
„Асоциация за подкрепа на децата“

Адрес за кореспонденция: гр.София
1700, ул. „Леа Иванова“ № 2, бл. „Яворов“,
вх.4, ап.2

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

От името на представляваните от мен неправителствени организации и съобразно експертното ни качество в сферата на правото на ЕС, защитата на правата на човека, интелектуалната собственост и недискриминацията, даваме следното СТАНОВИЩЕ:

1. Възразяваме срещу предвиденото в § 1 от проекта на ЗИД на ЗМГО прекратяване изобщо на регистрациите на географски означения за земеделски продукти и храни, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/12 г. на Европейския парламент и на Съвета. Считаме за правилно прекратяването занапред генерално да се извърши от датата на влизане в сила на консенсусен ЗИД на ЗМГО, като към прекратяване се пристъпва процедурно след съответна преценка и в описаните по-долу случаи.

2. Изразяваме категоричното си несъгласие срещу предложението от § 3 за отмяна на чл.57а от сега действащия закон. Считаме, че действията по сталинисткия

почин за пълна ликвидация не са продуктивни и в този конкретен случай. Според нас, за постигане на целите на предложения ЗИД е достатъчно само внасянето на подходящо изменение на тази разпоредба, която видно от самата нея е била опорочена с внесените след 2007 г. изменения и допълнения. Текстът на разпоредбата до 2007 г. отговаря най-вярно на целите на вносителите, поради което по-долу предлагаме (с известно осъвременяване) връщане към съдържанието и философията на разпоредбата от тази по-предишна нейна редакция.

Цялостната отмяна на разпоредбата на чл.57а от сега действащия ЗМГО не само, че с нищо няма да промени състоянието на националното ни секторно законодателство, но няма да реши и съществуващия проблем. Единственото което ще се постигне е да се ликвидира изцяло и напълно неоснователно националната защита над продукти и храни, придобили и ползващи напълно законно регистрации на географски означения за земеделски продукти и храни, което наред с формалния отчет пред европейските партньори за синхронизация на националното ни законодателство с общностното такова, ще навреди дълбоко, значително и непоправимо на националния ни интерес. **Със средствата на необосновано и прекомерно администриране, ще се заличат автентични български марки, означения, продукти и храни, регистрирани далеч преди приобщаването на България към ЕС.** Считаме, че е възможно въвеждането на такова изменение, което да постигне взаимно приемлив резултат и по отношение на националния интерес (на производители и на потребители), така и относно поетите ангажименти за съгласувани общностни политики, които да не увреждат интереса на останалите субекти и общността. В този дух са и законодателните ни предложения ни по-долу, които молим да обсъдите и съобразите.

3. Не сме съгласни и с предложението в § 4 на вносителя, което гласи: „§4. *Регистрациите на географски означения за земеделски продукти и храни по този закон, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/12 г., се прекратяват от датата на влизане в сила на закона.*“, както и срещу формулировката на предложението на вносителя от §6, което е: „§ 6. *Патентното ведомство уведомява незабавно след влизането в сила на закона Международното бюро за служебното прекратяване на националните регистрации на географските означения за земеделски продукти и храни, въз основа на които са направени международни регистрации*“

Като цяло, сме против безогледното заличаване или прекратяването на регистрациите на национални земеделски продукти или храни, ако за същите няма извършена надлежна регистрация в съответния регистър на компетентния орган на ЕС по реда на Регламент (ЕС) № 1151/2012 г. на Европейския парламент и на Съвета. Такова заличаване създава риск от значими и безвъзвратни загуби на типично български марки и означения, както и загуби на пазари за България.

Мотивите към настоящото ни становище са следните:

Несъгласието ни с предложението за отмяна на чл.57а от сега действащия закон произтича от генералното несъответствие между заявената от вносителя цел и нейната явно неправилна реализация чрез цялостната отмяна на законова разпоредба. Според нас са необходими само известни изменения на съдържанието на чл.57а, но не и неговата отмяна, тъй като видно от текста на ал.3 е, че по никакъв начин

националната регистрация на географското означение на земеделски продукт или храна не би могла да конкурира или пречи на регистрацията, извършена по реда на Регламент (ЕС) № 1151/2012 г. на Европейския парламент и на Съвета. Разпоредбата може да бъде подходящо изменена, за да съответства в пълнота на Регламент (ЕС) № 1151/2012 г. и да е в унисон с *Наредба № 16 от 14 септември 2007 г. за подготовка и представяне на искания до европейската комисия относно земеделските продукти и храни със защитени географски означения и традиционно специфичен характер, за контрол за съответствие с продуктовата спецификация и поддържане на база данни на производителите и контролиращите лица.*

С предлаганото от нас изменение считаме, че проявления на нелоялна конкуренция ще бъдат избегнати, а едновременно с това ще се запази възможността за ползване на национална защита за продукти и храни, за които няма подадено заявление или няма стартирала процедура за регистрация по реда на Регламент (ЕС) № 1151/2012 г.

Целта, която вносителят на законопроекта основно е заявил е привеждане на националното ни секторно законодателство в съответствие с *Регламент (ЕС) № 1151/2012 г. на Европейския парламент и на Съвета относно правната закрила на географските означения за земеделските продукти и храни* у нас. Като цел е формулирано и избягването на евентуални санкции спрямо Република България на основание чл.258 от ДФЕС. Тази цел обаче е недоказана от конкретни факти, които да сочат за реално нарушение на Регламент (ЕС) № 1151/2012 г. или за наличие на фактическо основание за прилагане на чл.258 ДФЕС. Така формулирана в т.4 целта противоречи на основните принципи в правото, според които не се кредитират твърдения и хипотези, основаващи се на бъдещи несигурни събития. Така разписана целта на вносителя от т.4 не стои сериозно и не отговаря на принципите на правото, поради което звучи клиширано и хипотетично вместо като сериозна обосновка.

Наред с горното, сериозни пропуски вносителят има и в раздел 4 – „Варианти на действие“. В този раздел, освен някои дълбоко неверни твърдения, **вносителят е пропуснал да съобрази като негативно въздействие възможността от загуба не само на външни, но и на вътрешни пазари за националните производители – от една страна, както и на качествения оригинален продукт/храна, произведен/а по автентичната българска рецепта, което след неговото заличаване ще е необратима, т.е. загуба на този продукт въобще за потребителите и нацията ни.** Този съществен пропуск е реализиран от вносителя в раздела „Негативни въздействия“, в точки 3 и 4. Прави впечатление, че в т.2 отново се говори за възможна колизия между националното и общностното законодателство, но наред с това вносителят очевидно не допуска вариант, при който порочната разпоредба да претърпи изменение вместо да бъде отменена изцяло. В случай на подходящо изменение, опасност от колизия не само няма да има, но едновременно с това ще бъде защитен максимално добре и националният ни интерес. Защо смятаме това да е така? Защото географското означение може да се реализира само за територията на България (в конкретния случай), а когато се направи регистрация в ЕК, съгласно предлаганите от нас изменения в чл.57а от ЗМГО, следва отпадане на извършената в и от Патентното ни ведомство национална регистрация. Такъв резултат би бил приемлив и за България и нейните европейски партньори, като ще се премахне

противоречието с първичното и вторично европейско законодателство, но ще остане възможността и за национална защита на продукти и храни със защитени географски означения и традиционно специфичен характер, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/2012 г., който изрично не изключва ползването на национална защита тогава когато липсва европейска регистрация. А както в правото трайно е установено, едно нещо се счита за разрешено тогава, когато не е забранено от закона. Такъв е и конкретния случай, което ни дава и основанието да **искаме само подходящо изменение на разпоредбата на чл.57а от ЗМГО вместо предложената нейна отмяна.**

Подобна неточност е допусната и в т.3 от Вариант 2 от раздела „Негативни въздействия“. В тази част вносителят заявява, че „*Физическите и юридическите лице, желаещи да предлагат продукти със защитено географско означение няма да могат получават закрила само на национално ниво, а ще трябва да извършват регистрация по реда на Регламент (ЕС) № 1151/2012 г. за територията на всички държави-членки на ЕС.*“. Това съждение е неточно и невярно, тъй като според Регламент (ЕС) № 1151/2012 г. се предвижда, че до постановяване на решението на ЕК за регистрация на съответния продукт/храна, действа защитата на националната му регистрация. В този случай, вносителят мълчи по въпроса: ***А КАКВО ЩЕ ЗАКРИЛЯ ПРОДУКТ/ ХРАНА ВЪВ ВИСЯЩА ПРОЦЕДУРА НА РЕГИСТРАЦИЯ В ЕК, АКО НАЦИОНАЛНАТА МУ РЕГИСТРАЦИЯ СЕ ПРЕКРАТИ С ПРИЕМАНЕТО НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗАКОНОПРОЕКТ, Т.Е. СЕ ЗАЛИЧИ, ОЩЕ ПОВЕЧЕ КОГАТО ТАКАВА РЕГИСТРАЦИЯ (напр. българското розово масло и българското кисело мляко)СА ИЗВЪРШЕНИ ПРЕДИ ЧЛЕНСТВОТО НИ В ЕС (напр. регистрации от 1996/1997 г.?***

Следователно, нашето генерално притеснение по отношение на този законопроект, че същият изпълнява по грешен начин заявените цели от една страна, а от друга – че вносителят не е направил пълноценна предварителна оценка на въздействието и по този начин въвежда в заблуда членовете на законодателния орган.

а) видно от приложената към законопроекта предварителна оценка на въздействието е, че във Вариант „Приемане на ЗИД на ЗМГО“ вносителят е записал „*Отпада националната правна закрила по ЗМГО на географските означения за земеделските продукти и храни в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/2012*“. Тази версия на философията на законопроекта **противоречи** на формулировката, заложената от същия вносител в § 4 от законопроекта, ако:

- употребеният термин „прекратява“ означава само и единствено **неизвършване занапред на нови регистрации** на национални регистрации по реда на ЗМГО.

Но ако под термина „прекратява“ вносителят е имал предвид **заличаване на действащи регистрации**, то тогава предложението в този му вид се явява повече от **обезпокоително**, особено за регистрациите, извършени надлежно още преди встъпването ни в членство в ЕС. Последното е така, тъй като, както неведнъж вече сме посочвали:

- към момента са в действие множество валидни регистрации на географски означения, които са придобити по редовен път с активното съдействие на Патентното ведомство, което след влизане в сила на съответните

общностни норми, не е отказвало регистрациите на кандидатите за ползване на съответните географски означения. В този смисъл, ползвателите на тези географски означения се явяват добросъвестни страни в обществения договор между тях и държавата, чиито представител се явява в случая Патентното ведомство. Поради това е най-малкото некоректно от страна на държавата-контрагент, да наказва от позицията на **общественото си властово положение**, своите добросъвестни контрагенти заради собствената си немарливост (виж чл.45 във вр. с чл.49 от ЗЗД). Практически, това се явява дискриминация по признака „обществено положение“, което поведение открива възможности пред ощетените правни субекти да търсят защита и репарации за неоснователно накърнените си права;

- географското означение според легалното определение, дадено в чл.51, ал.1 от сега действащия ЗМГО е: „...*наименование за произход и географско указание*“, т.е. отразява специфична национална характеристика, свързана с определено географско наименование на местоположение, националност или традиция. В този смисъл **няма как да е изцяло вярно съждението** на вносителя от т.5 на предварителната оценка на въздействието, с което в т.2 от Вариант 1 заявява: „*Това от своя страна може да доведе до възникване на нелоялна конкуренция между производителите на регистрирани по Регламент (ЕС № 1151/2012 г. земеделски храни и продукти и онези, които са регистрирани до момента по реда на Закона за марките и географските означения.*“ Това съждение по аргумент за противното се оборва и от текста на §2, ал.1 от ПЗР на сега действащия ЗМГО, според който: „*Този закон се прилага и за искания за регистрация на марки и наименования за произход, по които до влизането му в сила няма решение за регистрация, отказ или заличаване.*“. Тази разпоредба, ведно с подходящо изменената разпоредба на чл.57а на ЗМГО и в съвкупност с Наредба № 16 от 14 септември 2007 г. за подготовка и представяне на искания до европейската комисия относно земеделските продукти и храни със защитени географски означения и традиционно специфичен характер, за контрол за съответствие с продуктовата спецификация и поддържане на база данни на производителите и контролиращите лица, всъщност дава пълна гаранция за предотвратяване на нелоялната конкуренция и на колизията, за която вносителят заявява в раздела „Цели“. Наред с това, видно от заключителната част на сега действащия закон – „*Релевантни актове от Европейското законодателство*“ е, че изработването му е било хармонизирано и с РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 510/2006 НА СЪВЕТА от 20 март 2006 година относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни, който при отмяната му е имплементиран в Регламент (ЕС) № 1151/2012 г. на ЕП и Съвета.

Основателно считаме, че **не е редно нито според закона, нито по правилата на морала и добрите нрави, държавата да прехвърля отговорността и вината си върху невиновните за дадено състояние субекти**, каквото проявление е налице в предлагания законопроект. Защото през целия този период от 2008 г. досега

националната ни държава в лицето на Патентното ведомство е разполагала с възможността да инициира процедура по регистрация, за да защити националния интерес поне за държавни предприятия, производители на стоки и ползватели на марки и географски означения, каквото например е „Ел Би Булгарикум“ ЕАД. Основателно е да запитаме – *Защо досега от името на това предприятие не е поискана международна или общностна регистрация на географското означение „Българско кисело мляко“?* Каква е причината държавата да бездейства дори при готовността на други български млекопроизводители да подкрепят в рамките на формалното сдружаване такава инициатива от страна на държавата ни за заявяване и получаване на регистрация в ЕС след влизането на държавата ни там?

Наред с горното, отново обръщаме внимание, че нищо не налага понастоящем прилагането на възможно най-крайната мярка по отношение на вече регистрираните по реда на ЗМО географски означения и техните ползватели. Заличаването на легално действащи регистрации, без да са налице регистрации за същото географско означение в ЕК, съобразно Регламент (ЕС) № 1151/2012 на ЕП и Съвета, би било недопустимо административно вмешателство и засягане на строго търговски интереси, както и недопустимо препятстване на работещи бизнеси под известни вече марки за произход и географски указания, **каквото например е означението „Българско кисело мляко“ и българското розово масло, широко използвани и в рекламния клип на българското европредседателство.** Такова поведение би влязло в противоречие и с принципите и с разпоредбите, установени с приемането на Лисабонската конвенция.

Показателно е поведението в това отношение на Великобритания, която по време на своето активно членство в ЕС до БРЕКЗИТ, не заличи своите национални регистрации на марки за произход и географски означения и понастоящем националната защита продължава да действа, дори при наличие на Регламент (ЕС) № 1151/2012 на ЕП и Съвета. Предвид този факт, националният законодател и вносителят на този законопроект следва да се запитат – *А какво би станало, ако ЕС се разпадне или ако по една или друга причина България излезе също от ЕС?*

Предвид това и преди всичко – предвид задължението на националните ни власти да съблюдават на първо място и във всяко едно положение националния ни интерес, то считаме, че така предлаганите мерки са необосновано крайни, небалансирани и поради това – антинационални. Според нас по-балансирания подход би бил, ако от законопроекта отпадне § 3 и наред с това се предвиди координация и контрол, при който:

* ако се установи наличие на регистрация в ЕК на марка за произход и/или географско означение по реда на Регламент (ЕС) № 1151/2012 на ЕП и Съвета, това да е основание за заличаване на националната регистрация на същата марка за произход и/или географско означение, а при установяване на отпочнатата в ЕК процедура, да се извършва „замразяване“ на националната регистрация на същата марка за произход и/или географско означение до приключване на процедурата по регистрация съответно с решение за регистрация или с отказ за такава;

** в случай на отпадане действието на общностното право или на ресорното общностно законодателство, да се възобнови действието на правомерно извършените регистрации на марките за произход и/или географските означения на

национално ниво, както и на придобитите по добросъвестен начин права за ползването им.

Защото веднъж заличени подобни регистрации и права за ползване по описания в законопроекта начин, отварят широки врати към злоупотреби от недобросъвестни търговски субекти от други националности, действащи на националния ни пазар, но имащи влияние в структурите на ЕС. По този начин е възможно да случи така, че извъннационални търговски субекти с регистрация и седалище в България да придобият марки за български произход и/или българско географско означение, без качествата на продуктите им да съответстват на спецификата на съответната марка или географско означение само и единствено поради липсата на защита в националното ни законодателство или на възможност за превенция на такива явления при подобни ситуации. Всичко това би било не само в ущърб на националния ни интерес, но ще доведе и до реални и немалки загуби на пазари за България и нейни производители на традиционни български хранителни и земеделски продукти. **Защото именно липсата на каквато и да било разпоредба, предвиждаща възможност за алтернативна национална защита при липса на европейска такава, ще доведе до нелоялна конкуренция,** тъй като производители например на българско кисело мляко няма да са защитени дори и на националния ни пазар и това би довело до тяхната неконкурентоспособност спрямо други търговски субекти, действащи на българския пазар, които произвеждат по-евтин, но по-некачествен продукт; би довело до безвъзвратна загуба и на тези традиционни български продукти, предшествано от загуба и вреди за българския потребител, включително и на национални пазари. С това свое пазарно поведение, такива субекти, освен че са правоимащи по смисъла и на Регламент (ЕС) № 1151/2012 г. и на Наредба № 16 от 14 септември 2007 г., но по силата на значителния си пазарен дял имат възможността да формират и налагат пазарно поведение, несъответстващо на националния интерес. Така истинският продукт, произвеждан по оригинална национална рецепта от оригинални продукти ще се окаже изместен заради по-скъпата си цена от по-евтиния неистински продукт, като в крайна сметка и добросъвестните производители ще бъдат принудени да го произвеждат по същия неоригинален начин, за да останат конкурентноспособни на недобросъвестния.

Предвид гореизложеното, в замяна на избрания от вносителя пасивен подход предлагаме активен такъв, като считаме същия за много по ефикасен и приемлив във всяко едно отношение. Предлагаме следните изменения в предложението законопроект:

1. Отменя се § 3 от предложението на вносителя и вместо този текст се създава нов §3 със следното съдържание:

§ 3. „Служебно прекратяване

Чл.57а(1) Регистрация на географско означение на земеделски продукт или храна се прекратява служебно, когато географското означение се впише в европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени географски означения. Дотогава действа временната национална защита, получена чрез регистрация в Патентното ведомство или при подаване на годно заявление за регистрация в Министерството на земеделието, храните и горите.

(2) Прекратяването по реда на ал. 1 се извършва по отношение на вписаните в Патентното ведомство регистрации относно правната закрила на географските означения за земеделските продукти и храни. В случаите, когато се ползва временно национална закрила, остават вписани само онези ползватели, спрямо които регистрацията има действие, както и спрямо подалите заявление в Министерството на земеделието, храните и горите, за регистрация по реда на Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и Съвета.

(3) Министерството на земеделието, храните и горите уведомява Патентното ведомство за вписването на географското означение на земеделския продукт или храна в Европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени географски означения. В едномесечен срок от уведомяването Патентното ведомство извършва съответните действия по прекратяване на националната регистрация на същия продукт или храна, вписани в Европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени географски означения.

(4) Уведомлението по ал. 3 съдържа имената и адресите на лицата по ал. 2, географското означение на земеделския продукт или храна, описанието на границите на географското място и описание на установените качества или особености на земеделския продукт или храна и връзката им с географската среда или с географския произход.

2. Съдържанието на § 4 се изменя по следния начин:

„§ 4(1). С влизането на този закон в сила се прекратяват всички процедури по регистрация в Патентното ведомство на географски означения за земеделски продукти и храни, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и Съвета.

(2) От влизането в сила на този закон регистрации на географски означения за земеделски продукти и храни, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и Съвета се извършва само по заявление до Министерството на земеделието, храните и горите за откриване на процедура за регистрация на съответния продукт или храна в Европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени географски означения.

(3) Започнала пред Патентното ведомство процедура по регистрация на географско означение за земеделски продукт или храна се:

а) преустановява, когато след служебна проверка, за същата марка и/или географско означение, се установи висяща процедура по регистрация в Министерството на земеделието, храните и горите, респективно – в Европейската комисия по реда на Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и Съвета, за срока до приключване на процедурата с регистрация или с отказ за извършване на такава;

б) прекратява, когато при изпълнение на всички други условия за годност на регистрацията пред националните и общностните власти, носителят на националната регистрация не е предприел в указания му срок от Министерството на земеделието, храните и горите мерки за регистрация по реда на Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и Съвета. Срокът следва да бъде съобразен със спецификите на обекта и субектите на регистрацията.

3. Съдържанието на § 6 се изменя по следния начин:

„§ 6. Патентното ведомство уведомява незабавно Международното бюро и Ведомството за хармонизация на вътрешния пазар (търговски марки и дизайн) за:

а) предприетите на националната държава мерки по избягване на двойна регистрация на марки за произход и географски означения;

б) прекратените регистрации на марки за произход и географски означения след влизане в сила на този закон и на Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и Съвета.“

07.02.2018 г.
гр.София

С уважение:
/за СНП «КЗД» - адв.Анели Чобанова/